

ПРОГРАМА
фахового випробування
при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (освітня програма Охорона праці)
(підготовка бакалавра на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста)

1. Вступ

Фахове випробування проводиться з метою:

- визначення відповідності знань, умінь та навичок студентів та слухачів (надалі слухачів) програмовим вимогам;
- визначення оцінки рівня навчальних досягнень слухачів;

визначення ступеня підготовленості вступників до навчання за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» (освітня програма Охорона праці) на основі здобутого ступеня молодшого спеціаліста.

Зміст завдань визначається фаховою атестаційною комісією відповідно до змісту освіти та державних вимог до рівня підготовки випусників на базі молодшого спеціаліста.

Завдання фахового випробування полягає у тому, щоб оцінити в слухачів загально-професійні та спеціалізовано-професійні компетенції.

1.1. Загально-професійні компетенції:

- сучасні знання про методи протидії небезпечним виробничим чинникам й уміння їх застосовувати;
- здатність аналізувати основні проблеми охорони праці, організувати власну діяльність з огляду на досягнення науки управління та з урахуванням динамічних змін, що відбуваються у напрямку забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці;
- базові уявлення про поняття охорони праці та виробничих відносин, систему управління охороною праці та її рівні;
- базові знання про шкідливі і небезпечні виробничі чинники, що супроводжують виробничу діяльність, основні заходи щодо їх усунення або зниження величини їхнього впливу на організм працівника;
- сучасні уявлення про розробку проектів нормативно-правових актів, які спрямовані на забезпечення охорони праці в державі на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- уявлення про сучасні дієві напрямки діяльності охорони праці у соціальних сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля;
- знання правових основ законодавства України у сфері охорони праці;

1.2. Спеціалізовано-професійні компетенції

- здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички для оволодіння основами теорії й методів досліджень в галузі охорони праці;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для організації забезпечення виробничих підрозділів необхідними організаційними і технічними засобами, призначеними для створення безпечних і нешкідливих умов праці;
- здатність використовувати знання, уміння і навички з метою розроблення системи управління охороною праці;

- здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі охорони праці для прогнозування загроз виникнення аварійних ситуацій;
- здатність використовувати знання та вміння для прогнозування, виявлення та оцінювання можливих загроз у виробничій сфері, дестабілізуючих виробничих чинників;
- здатність використовувати знання з базових дисциплін (інженерні, природничі, гуманітарні) для засвоєння теоретичних основ і практичного використання сучасних методів дослідження умов праці та атестації робочих місць;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички для формування системи (органів, підрозділів), що забезпечують безпеку праці;
- здатність використовувати знання, вміння й навички в галузі охорони праці для теоретичного засвоєння загально-професійних дисциплін і вирішення практичних завдань;
- володіння навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, здатність використовувати інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань в галузі професійної діяльності;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для розроблення та впровадження національних стандартів і технічних регламентів забезпечення належних умов праці, гармонізованих із відповідними європейськими стандартами;
- здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички для організації, розроблення та здійснення побудови системи організаційно-службових спеціальних заходів із забезпечення належних умов праці на підприємстві;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для забезпечення результативної та ефективної взаємодії державних установ і організацій із спеціальними та правоохоронними органами у сфері охорони праці;

2. Перелік циклу загально-професійних дисциплін і практик та система блоків змістовних модулів з спеціальності 263 «Цивільна безпека (освітня програма Охорона праці)»

Назва блоків змістовних модулів, що входять до навчальної дисципліни або практики	Змістовні модулі, що входять до даного блоку
Українська мова (за професійним спрямуванням)	Правила складання професійних документів. Лексичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Орфографічні норми сучасної української літературної мови. Морфологічні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Усне професійне мовлення. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми. Терміни, професіоналізми та фразеологізми. Номенклатурні назви в професійній мові. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення. Географічні назви з номенклатурними словами та без них. Техніка перекладу. Комп'ютерний переклад текстів. Складні випадки слововживання. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова і контекст. Пароніми та омоніми.

<p>Правознавство</p>	<p>Основні загальні поняття теорії права та держави. Конституція як основний закон держави і суспільства. Права та обов'язки громадян України. Конституційне регулювання виборів та референдуму як форм безпосередньої демократії. Територіальний устрій України. Загальна характеристика системи органів державної влади. Основи цивільного права та цивільного процесу. Законодавство про працю та соціальний захист населення. Основи сімейного та житлового права України. Міжнародні конвенції та угоди, до яких приєдналась Україна. Основи адміністративного та кримінального права.</p>
<p>Правові основи працезахоронної політики та охорони праці</p>	<p>Конституція України. Права людини і громадянина. Трудове право як галузь трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективні договори і угоди. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Особливості регулювання праці окремих категорій працівників. Охорона праці жінок та неповнолітніх. Праця інвалідів. Дисципліна праці. Дисциплінарна, адміністративна та кримінальна відповідальність за правопорушення в сфері охорони праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Відшкодування підприємствам, громадянам і державі збитків, завданих порушенням вимог охорони праці. Порядок та строки притягнення до відповідальності за правопорушення у сфері охорони праці. Індивідуальні та колективні трудові спори і порядок їх розв'язання. Основні положення законодавства України в сфері охорони праці. Закон України "Про охорону праці". Принципи державної політики в сфері охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Права на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Здійснення нагляду прокуратури України за дотриманням законності у сфері охорони праці. Основні положення Закону України "Про боротьбу з корупцією". Юридична відповідальність за скоєння злочинів у сфері службової діяльності.</p>
<p>Забезпечення безпеки життєдіяльності людини</p>	<p>Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Фізіологічні чинники забезпечення безпеки людини. Теорія та практика здорового способу життя. Фактори ризику здоров'я людини. Психологічні та соціальні основи забезпечення безпеки людини. Середовище життєдіяльності людини та прояви негативних факторів. Методи забезпечення безпеки життєдіяльності людини. Сталий розвиток людства — основа безпеки людини. Правові засади безпеки людини.</p>
<p>Забезпечення здоров'я, соціальної, природної та техногенної безпеки людини</p>	<p>Забезпечення безпеки в небезпечних та надзвичайних ситуаціях. Забезпечення психологічної та соціальної безпеки людини. Резерви організму людини. Запобігання та профілактика ВІЛ/СНІДу та інших хвороб. Забезпечення здоров'я людини. Надання невідкладної допомоги при нещасних випадках. Правове регулювання безпечної поведінки та забезпечення безпеки життєдіяльності. Індивідуальна та глобальна безпека.</p>

Вступ до спеціальності	<p>Навчання з питань охорони праці працівників, посадових осіб, спеціалістів. Види інструктажів з питань охорони праці.</p> <p>Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Порядок проведення розслідування нещасних випадків на виробництві. Спеціальне розслідування. Розслідування хронічних професійних захворювань. Форми звітності про нещасні випадки і професійні захворювання. Розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру. Розслідування аварій.</p> <p>Методи аналізу виробничого травматизму, кількісної оцінки екологічних та соціальних наслідків випадків та інцидентів. Аналіз видів, наслідків та критичності відмов елементів системи. Прямі та непрямі оцінки шкоди для людей та довкілля. Оцінка екологічних та соціальних ризиків виникнення несприятливого впливу.</p>
Основи анатомії та фізіології людини	<p>Поняття про органи та системи організму людини та їх фізіологію. (Кістково-м'язова система. Серцево-судинна система. Органи дихання.)</p>
Особливості патологічних порушень, які виникають в екстремальних ситуаціях	<p>Порушення основних життєво-важливих функцій організму. Травми. Термічні ураження. Гострі отруєння.</p>
Загальні принципи надання невідкладної медичної допомоги	<p>Основні принципи реанімації при порушенні дихання та кровообігу. Зупинка кровотечі. Імобілізація. Транспортування потерпілих. Невідкладна медична допомога при гострих отруєннях. Невідкладна медична допомога при екстрених пологах.</p>
Правила поведінки та дотримання заходів безпеки під час роботи в осередках катастроф	<p>Правила поведінки та дії населення під час стихійних лих. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки під час ліквідації наслідків техногенних катастроф.</p>
Практикум щодо надання першої медичної допомоги	<p>Надання першої медичної допомоги потерпілим.</p>

Література:

1. Законодавство України про охорону праці(у 3-ох томах), т.1. – Київ. - 1995. - 558с.
2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці// Підручник.– 4-те вид., перероб. і доп.– Київ:"Знання", 2010.– 375 с..
3. Правові основи охорони праці: навч. посіб. / О.Б. Горностаї, О.Л. Мірус, О.В. Станіславчук та ін.. – К. : Знання, 2015. – 2015с.
4. Охорона праці./ Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Піскун І.П. / Курс лекції. Практикум. – Суми: ВТД „Університетська книга”. – 2007. – 496 с.
5. Основи охорони праці в підрозділах МНС України// Навчальний посібник/ В.А.Батлук, Б.О.Білінський, В.В.Ковалишин, О.Л.Мірус.– Львів: ЛДУ БЖД, 2011.– 504 с.
6. К.Н.Ткачук та інші. Основи охорони праці. – К., Основа, 2003 р
7. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Підручник. – К.: Каравела,2008.- 280 с.

8. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги// Навчальний посібник/В.С.Тарасюк, М.В.Матвійчук, В.В.Паламар та ін.; за ред. проф. В.С.Тарасюка.– Київ:ВСВ "Медицина", 2010.– 528 с.